

**BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE
URED ZA REVIZIJU INSTITUCIJA U FBIH
SARAJEVO**

Ložionička 3, 71000 Sarajevo, Tel: + 387 (0)33 723 550, Fax: 716 400, www. saifbih.ba, e-mail: urrevfed@bih.net.ba, vrifbh.ba@vrifbih.ba

**IZVJEŠTAJ
O REVIZIJI FINANSIJSKIH IZVJEŠTAJA BUDŽETA
ZENIČKO-DOBOJSKOG KANTONA
ZA 2009. GODINU**

Broj: 04-4/10

Sarajevo, april 2010. godine

**PREDSJEDNIKU SKUPŠTINE ZENIČKO-DOBOJSKOG KANTONA
PREMIJERU VLADE ZENIČKO-DOBOJSKOG KANTONA
MINISTRU FINANSIJA ZENIČKO-DOBOJSKOG KANTONA**

NEOVISNO REVIZORSKO MIŠLJENJE

Osnova za reviziju

Izvršili smo reviziju konsolidovanih finansijskih izvještaja Budžeta Zeničko-dobojskog kantona (u daljem tekstu: Kanton) za 2009. godinu (bilansa stanja na dan 31. decembra 2009. godine i odgovarajućeg računa prihoda i rashoda, izvještaja o izvršenju Kantona za godinu koja se završava na taj dan), te reviziju usklađenosti poslovanja sa važećim zakonskim i drugim relevantnim propisima i pregleda značajnih računovodstvenih politika i drugih napomena uz finansijske izvještaje.

Odgovornost rukovodstva

Rukovodstvo Kantona odgovorno je za izradu i fer prezentaciju finansijskih izvještaja u skladu sa posebnim propisima u Federaciji o računovodstvu i finansijskom izvještavanju u javnom sektoru. Ova odgovornost obuhvata: kreiranje, primjenu i održavanje internih kontrola koje su relevantne za pripremu i fer prezentaciju finansijskih izvještaja koji ne sadrže materijalno značajne pogrešne iskaze nastale usljed korupcije i prevare, odabir i primjenu odgovarajućih računovodstvenih politika i računovodstvene procjene koje su razumne u datim okolnostima. Rukovodstvo je također odgovorno za usklađenost poslovanja Vlade sa važećim zakonskim i drugim relevantnim propisima.

Odgovornost revizora

Naša je odgovornost da izrazimo mišljenje o finansijskim izvještajima na osnovu provedene revizije. Reviziju smo izvršili u skladu sa Zakonom o reviziji institucija u FBiH ("Sl. novine FBiH", broj 22/06), INTOSAI revizijskim standardima i Međunarodnim standardima revizije. Ovi standardi nalažu da radimo u skladu sa etičkim zahtjevima i da reviziju planiramo i izvršimo na način koji omogućava da se, u razumnoj mjeri, uvjerimo da finansijski izvještaji ne sadrže materijalno značajne pogrešne iskaze, te da je poslovanje u skladu sa važećim zakonskim i drugim relevantnim propisima.

Revizija uključuje sprovođenje postupaka u cilju pribavljanja revizorskih dokaza o usklađenosti poslovanja o iznosima i objelodanjivanjima datim u finansijskim izvještajima. Izbor postupka je zasnovan na revizorskoj procjeni, uključujući procjenu rizika materijalno značajnih pogrešnih iskaza u finansijskim izvještajima. Prilikom procjene rizika, revizor razmatra interne kontrole koje su relevantne za pripremu i fer prezentaciju finansijskih izvještaja, u cilju odabira revizorskih postupaka koji su odgovarajući u datim okolnostima, ali ne u cilju izražavanja odvojenog mišljenja o efektivnosti internih kontrola. Revizija također uključuje ocjenu primijenjenih računovodstvenih politika i značajnih procjena izvršenih od strane rukovodstva, kao i ocjenu opće prezentacije finansijskih izvještaja.

Smatramo da su pribavljeni revizorski dokazi dovoljni i odgovarajući i da obezbjeđuju temelj za naše revizorsko mišljenje.

Kvalifikacija:

- 1. Ne može se potvrditi da je izvršenje Budžeta adekvatno praćeno, obzirom da ukupni rashodi i izdaci nisu pokriveni ukupnim prihodima i primicima, za što je iskazano prekoračenje na pojedinim pozicijama, a što je u krajnjem rezultiralo iskazanim deficitom u iznosu od 4.047.701 KM (tačka 4.3 i 4.5 Izvještaja);**
- 2. Potraživanja po osnovu usluga vangabaritnih tereta za koja je nadležno Ministarstvo unutrašnjih poslova u iznosu najmanjem od 52.129 KM nisu evidentirana u Glavnoj knjizi trezora, tako da se ne može potvrditi iskazani iznos ukupnih potraživanja u finansijskim izvještajima za 2009. godinu (tačka 4.4. Izvještaja).**

3. Nije osigurana dokumentacija korisnika tekućih transfera iz nadležnosti Ministarstva privrede i Ministarstva za obrazovanje, nauku, kulturu i sport, koja bi potvrdila da su sredstva utrošena za namjene za koje su i odobrena (tačka 4.5.3 Izvještaja).

Mišljenje

Po našem mišljenju, osim za efekte koje na finansijske izvještaje mogu imati stavke navedene u prethodnom pasusu, finansijski izvještaji Zeničko-dobojskog kantona, po svim bitnim pitanjima prikazuju istinito i objektivno stanje imovine i obaveza na dan 31.12.2009. godine, rezultate poslovanja i izvršenja Budžeta, za godinu koja se završava na taj dan, u skladu sa prihvaćenim okvirom finansijskog izvještavanja tj. Uredbom o računovodstvu Budžeta u FBiH i Pravilnikom o finansijskom izvještavanju i godišnjem obračunu Budžeta u FBiH.

Finansijsko poslovanje Zeničko-dobojskog kantona tokom 2009. godine, osim za napomene navedene u tački 1 - 3 u prethodnom pasusu, je bilo u svim materijalno značajnim aspektima usklađeno sa važećom zakonskom regulativom.

Bez dalje kvalifikacije na naše Mišljenje, skrećemo pažnju na slijedeće:

Za obaveze po pravosnažnim sudskim presudama, koje se odnose na potraživanja po osnovu neizmirenih obaveza za neisplaćene plaće i naknade koje su bile predmet utuženja po osnovu neprimjenjivanja granskih kolektivnih ugovora za državne službenike zaposlene u kantonalnim organima uprave, stručnim i drugim službama zakonodavne vlasti, tužilaštvu, pravobranilaštvu, Minisatrstvu unutrašnjih poslova, osnovnom i srednjem obrazovanju i svih zaposlenika u javnim ustanovama koje se finansiraju iz Budžeta Zeničko-dobojskog kantona evidentirane po osnovu Odluke Vlade od 28.12.2007. godine u iznosu od 9.125.000,00 KM u toku 2009.godine nisu obezbjeđena sredstva za izmirenje istih. Prema izvještaju Pravobranilaštva ukupno dospjele naprijed navedene obaveze po pravosnažnim sudskim presudama sa troškovima spora, a bez pripadajućih kamata na dan 31.12.2009. godine iznose 17.080.469,52 KM i nisu poduzimane adekvatne aktivnosti kako po pitanju planiranja, tako i pravovremenog izmirenja ovih obaveza. Imajući u vidu navedeno, odlaganje izmirenja ovih obaveza može imati za posljedicu obračun i plaćanje zateznih kamata, što će u krajnjem rezultirati povećanje ukupnih troškova koji će teretiti budžet.

Sarajevo, 22.04.2010. godine

Zamjenik generalnog revizora

Generalni revizor

Branko Kolobarić, dipl. oec

Dr. sc. Ibrahim Okanović, dipl. oec.

SADRŽAJ

1.	UVOD	1
2.	PREDMET, CILJ I OBIM REVIZIJE.....	1
3.	REZIME DATIH PREPORUKA.....	2
4.	NALAZI I PREPORUKE	3
4.1	Osvrt na preporuke iz prethodnog izvještaja.....	3
4.2	Sistem internih kontrola	4
4.3	Budžet za 2009. godinu	5
4.4	Prihodi i primici Budžeta za 2009. godinu	6
4.5	Rashodi i izdaci Kantona za 2009.godinu.....	7
4.5.1	Plaće, naknade i doprinosi	8
4.5.2	Izdaci za materijal i usluge	8
4.5.3	Tekući transferi	9
4.5.4	Kapitalni transferi	11
4.5.5	Tekuća rezerva	11
4.6	Godišnji popis imovine na dan 31.12.2009. godine.....	11
4.7	Finansijski rezultat	12
4.5.	Nabavka stalnih sredstava i primjena Zakona o javnim nabavkama	13
4.8	Kratkoročna potraživanja i plasmani.....	14
4.9	Kratkoročne obaveze i razgraničenja	14
4.10	Dugoročne obaveze i razgraničenja.....	15
5.	KOMENTAR	15

IZVJEŠTAJ
O OBAVLJENOJ REVIZIJI FINANSIJSKIH IZVJEŠTAJA
ZENIČKO-DOBOJSKOG KANTONA
za 2009. godinu

1. UVOD

Zeničko-dobojski Kanton (u daljem tekstu Kanton), kao federalna jedinica FBiH uspostavljen je Ustavom FBiH, Zakonom o federalnim jedinicama i Ustavom Zeničko-dobojskog kantona, koji svoje nadležnosti obavlja putem Skupštine i Vlade.

Kanton ima sve nadležnosti koje nisu Ustavom FBiH izričito povjerene federalnoj vlasti ili koje nisu Ustavom Federacije utvrđene kao zajedničke nadležnosti Federacije i Kantona. Kanton je nadležan za:

- donošenje odluka, u okviru utvrđene ekonomske politike, za podsticanje privrednog i društvenog razvoja,
- utvrđivanje obrazovne politike, uključujući donošenje propisa o obrazovanju i osiguranju obrazovanja,
- utvrđivanje i provođenje kulturne politike,
- utvrđivanje stambene politike, uključujući donošenje propisa koji se tiču uređivanja i izgradnje stambenih objekata,
- utvrđivanje politike koja se tiče regulisanja i osiguranja javnih službi,
- donošenje propisa o korištenju lokalnog zemljišta, uključujući zoniranje,
- provođenje socijalne politike i uspostavu službi socijalne zaštite.

Zakonodavnu vlast u Kantonu vrši Skupština Kantona, a izvršnu Vlada koju čine Premijer i 10 ministara. Kanton ima ukupno 130 budžetskih korisnika: ministarstava 10, ustanova pravosuđa 10, osnovnih škola 62, srednjih škola 33 i ostalih budžetskih korisnika 15.

Kanton u svom sastavu ima 12 općina: Breza, Kakanj, Vareš, Visoko, Olovo, Zenica, Zavidovići, Žepče, Maglaj, Doboj-Jug, Tešanj, Usora.

Funkciju kantonalne uprave vrše ministarstva, zavodi, uprave i ustanove u skladu sa Zakonom o kantonalnim ministarstvima i drugim tijelima kantonalne uprave, kojim se određuje njihov djelokrug rukovođenja kao i druga pitanja od značaja za njihovo organizovanje i funkcionisanje.

Kantonalnim ministarstvima rukovode ministri, a radom samostalnih zavoda, uprava i ustanova rukovode direktori.

Sredstva za rad kantonalnih organa uprave i ustanova kojima je povjereno izvršavanje kantonalne politike i kantonalnih propisa, utvrđuju se Budžetom Kantona.

Na dan 31.12.2009. godine broj uposlenih koji su se finansirali iz Budžeta Kantona iznosio je 8124, od čega se na ministarstva i uprave odnosi 394, Ministarstvo obrazovanja i ustanove obrazovanja 5.755 (Ministarstvo 28, ustanove 5.727), Ministarstvo unutrašnjih poslova 1.515 i Ministarstvu za pravosuđe i upravu sa pravosudnim institucijama 470 (Ministarstvo 7, pravosudna tijela 463). Budžet je planiran za 8.592 uposlena.

Sjedište Vlade Kantona je u Zenici u ulici Kučukovića br. 2.

2. PREDMET, CILJ I OBIM REVIZIJE

Predmet revizije su konsolidovani finansijski izvještaji Budžeta Zeničko-dobojskog kantona za 2009. godinu i usklađenost poslovanja ministarstava i drugih budžetskih korisnika u Kantonu sa važećim zakonskim i drugim relevantnim propisima.

Cilj revizije finansijskih izvještaja Budžeta Zeničko-dobojskog kantona za 2009. godinu je pribavljanje realnog osnova da se na temelju pregleda finansijskih izvještaja i pripadajućih računa budžetskih korisnika Kantona, u skladu sa usvojenim revizorskim standardima, izrazi mišljenje o tome da li su finansijski izvještaji pouzdani i da li bilansi u potpunosti odražavaju rezultate izvršenja Kantona, kao i da se izvrši procjena da li su rukovodioci institucija primjenjivali zakone i druge propise, koristili sredstva za

odgovarajuće namjene, kao i da se ocjeni finansijsko upravljanje, funkcija interne revizije i sistem internih kontrola.

Revizija je obavljena u skladu sa internim planskim dokumentima, u razdoblju novembar 2009. godine - april 2010. godine sa prekidima.

Obzirom da se revizija obavlja ispitivanjem na temelju uzoraka i da postoje inherentna ograničenja u računovodstvenom sistemu i sistemu internih kontrola, postoji mogućnost da pojedine materijalno značajne greške mogu ostati neotkrivene.

3. REZIME DATIH PREPORUKA

Izvršenom revizijom Kantona za 2009. godinu konstatovali smo određen broj propusta i nepravilnosti, a u cilju otklanjanja istih dali smo sljedeće preporuke:

Dosljedno primjenjivati odredbe Zakona o budžetima u FBiH u djelu stvaranja izdataka samo za namjene i do visine planirane Budžetom Zeničko-dobojskog kantona.

Kod predlaganja i donošenja Rebalansa Budžeta u cilju uravnoteženja prihoda i rashoda u skladu sa Zakonom o budžetima u F BiH je potrebno pored redovnih rashoda koji se očekuju uzeti u obzir i one koji su se desili, a nisu se mogli predvidjeti, kako nebi dolazilo do iskazivanja deficita.

Potraživanja za pružene usluge unositi u sistem Glavne knjige i poduzimati zakonom dozvoljene radnje kako bi potraživanja iz osnova pruženih usluga bila i naplaćena.

Skupština kantona, Vlada, Ministarstvo finansija i ostali budžetski korisnici trebaju zajedničkim naporima obaviti raspravu i izvršiti analizu u cilju iznalaženja rješenja, kako bi se zaustavio negativni trend iskazivanja negativnog poslovnog rezultata, kao i utvrdili izvori sredstava za pokrivanje iskazanog deficita za 2009.godinu i akumuliranog deficita.

Potrebno je da radna grupa nastavi aktivnosti na usklađivanju stalnih sredstava i izvora stalnih sredstava, kako bi se riješio dugogodišnji problem nastao prilikom prelaženja na trezorsko poslovanje i koji nije posljedica nepravilnih knjiženja u Trezoru Kantona.

Dosljedno se pridržavati odredbi Zakona o javnim nabavkama BiH prilikom izbora najpovoljnijeg dobavljača.

Izdatke priznavati u trenutku nastanka obaveze kako je to Zakonom o budžetima u FBiH predviđeno i iste evidentirati u skladu sa odredbama Pravilnika o knjigovodstvu budžeta u FBiH.

Vlada kantona treba dosljedno poštivati odredbe Zakona o budžetima u FBiH u dijelu pravovremene dostave Prijedloga budžeta na usvajanje, kako bi Budžet bio donesen u zakonskom roku.

Programe utroška namjenskih sredstava donositi u visini raspoloživih sredstava, a za namjene kako je to zakonima i utvrđeno i za iste pristupati pravovremenoj realizaciji planiranih projekata.

Potrebno je Programe utroška sredstava Rekonstrukcija i investiciono održavanje Ministarstva za obrazovanje, nauku, kulturu i sport donositi blagovremeno kako bi svi projekti iz programa bili i realizirani u budžetskoj godini u kojoj su i planirani, kao i programom precizirati škole u koje se namjerava investirati.

Potrebno je dosljedno primjenjivati Uredbu o naknadama troškova za službena putovanja u djelu pravilnog obračuna dnevnica za inozemstvo od trenutka prelaska granice BiH, kao i izdatke za troškove službenog puta priznavati samo za uposlenike.

Preispitati opravdanost isplata naknada za rad komisija za poslove koji su pravilnicima o unutrašnjoj organizaciji predviđeni kao redovni poslovi.

Preispitati opravdanost ugovornog angažiranja vanjskih saradnika za obavljanje redovnih poslova i poduzeti odgovarajuće mjere.

Potrebno je da Ministarstvo za obrazovanje, nauku, kulturu i sport obezbijedi da svi korisnici kojima su dostavljena sredstva tekućih transfera dostavljaju izvještaje o namjenskom utrošku istih.

Da se na nivou Kantona organizuje interna revizija u skladu sa Zakonom o internoj reviziji u javnom sektoru u FBiH i Pravilnikom o internoj reviziji budžetskih korisnika.

Potrebno je vršiti ocjenu uposlenika na kraju godine u skladu sa Zakonom o državnoj službi u FBiH i Zakonom o namještenicima u organima državne službe u FBiH.

4. NALAZI I PREPORUKE

4.1 Osvrt na preporuke iz prethodnog izvještaja

Na osnovu izvršene revizije Konsolidovanih finansijskih izvještaja budžeta Kantona za 2009. godinu, a u okviru iste i provjere da li je postupljeno po preporukama datim u Izvještaju o obavljenoj reviziji za 2008. godinu, konstatovano je da nije postupljeno po preporukama koje se odnose na:

- Blagovremeno poduzimanje aktivnosti u cilju realizacije programa utroška namjenskih sredstava koje donosi Vlada kantona;
- Vršenje nabavki u potpunosti u skladu sa Zakonom o javnim nabavkama u BiH, kao i praćenje odredbi zaključenih ugovora;
- Evidentiranje ukupnih potraživanja u skladu sa Pravilnikom o knjigovodstvu Budžeta u FBiH i poduzimanje svih zakonom raspoloživih mjera za naplatu istih.

Preporuke po kojima je djelomično postupljeno, a odnose se na:

- Organizaciju interne revizije na nivou Kantona u skladu sa Zakonom o internoj reviziji i Pravilnikom o internoj reviziji u FBiH;
- Kontinuirano unapređenje kontrolnog okruženja (usaglašavanje postojećih i donošenje nedostajućih akata) u cilju poboljšanja uspostavljenog sistema internih kontrola, s praćenjem i nadgledanjem odgovarajućih kontrolnih aktivnosti od strane nadležnih kod svakog budžetskog korisnika;
- Intenziviranje aktivnosti na konačnom rješavanju smještaja ministarstava i ostalih kantonalnih organa uprave;
- Činjenje dodatnih napora na rješavanju problema isplate pravomoćnih presuda koje se odnose na razlike plaća i drugih naknada primjenom kolektivnih ugovora;
- Opravdanost formiranja komisija, visinu izvršenih isplata za rad članova istih, imajući u vidu zakonom utvrđenu djelatnost budžetskih korisnika i njihove nadležnosti.

Preporuke po kojima je u cijelosti postupljeno, a odnose se na:

- Planiranje sredstava u skladu sa relevantnim pokazateljima i opravdanim potrebama, kao i sačinjavanje novčanih tokova u skladu sa važećim propisima;
- Uređenje ostvarenja i način korištenja vlastitih prihoda u skladu sa Zakonom o budžetima u FBiH i Uredbom o utvrđivanju vlastitih prihoda, načinu i rokovima raspodjele;
- Usklađivanje koeficijenata u Ugovoru o radu sa visinom koeficijenata utvrđenih u rješenjima o rasporedu na radna mjesta;
- Ustrojavanje evidencije o broju ostvarenih i isplaćenih naknada po osnovu angažovanja nastavnika i saradnika koji su ostvarili sate preko norme i sate preko duple norme i jasnije utvrđivanje standarda i normativa za iste kod JU „Univerzitet“ u Zenici;
- Definisane trajanja Ugovora o pružanju usluga implementacije i podrške aplikativnog softvera od strane Isporučioca za uspostavu sistema za Centralizovani obračun i isplatu plaća zaključenog između Vlade Kantona i OCEAN d.o.o. Travnik, i jasno definisanje načina, vrste poslova i zadataka koji se obavljaju od strane isporučioca, kao i praćenje i uspostava evidencija izvršenih usluga u skladu sa odredbama ugovora;
- Preispitivanje opravdanosti zaključivanja ugovora o autorskom djelu, u cilju obračuna poreza u skladu sa zakonskim propisima;
- Preispitivanje opravdanosti donošenja Zaključka Skupštine kojim su preuzete obaveze po osnovu učešća u sufinansiranju razlike cijene drvnih sortimenata po Ugovoru o zajedničkom ulaganju između IP „Krivaja“ d.o.o. Zavidovići i „Ferimpeks“ d.o.o. Zavidovići u novoformirano privredno

društvo „Krivaja 1884“ d.o.o Zavidovići, kao i definisanje načina izvještavanja Skupštine i Vlade kantona o efektima i rezultatima zajedničkog ulaganja IP „Krivaja“ d.o.o Zavidovići i „Ferimpeks“ d.o.o. Zavidovići u novoformirano privredno društvo „Krivaja 1884“ d.o.o Zavidovići;

- Preispitivanje opravdanosti deponovanja sredstava kod Investiciono Komercijalne banke u Zenici.

4.2 Sistem internih kontrola

U skladu sa važećim propisima za uspostavu efikasnog sistema internih kontrola kod budžetskih korisnika odgovoran je menadžment. Svi ministri su odgovorni za računovodstvo i internu kontrolu svojih ministarstava uključujući i budžetske korisnike i niže potrošačke jedinice koje spadaju u njihovu nadležnost.

Izvršena je procjena funkcionisanja sistema internih kontrola kako bi se uvjerali da li uspostavljene interne kontrole osiguravaju tačnu i potpunu računovodstvenu evidenciju, usklađenost poslovanja sa važećim zakonskim i drugim propisima, pouzdanost finansijskih izvještaja, ekonomično, efikasno i efektivno trošenje i zaštitu javnog novca.

Ministarstva Kantona donijela su Pravilnike o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta kojim se definiše organizacija, opis poslova uposlenih, sistem rada i rukovođenja u važnijim procesima rada kao i ključni kontrolni postupci. U istim su jasno definisane nadležnosti i odgovornosti uposlenih.

Prema dostupnim podacima koji su prezentirani od strane odgovornih osoba po budžetskim korisnicima popunjenost uposlenih u odnosu na planirane u skladu sa pravilnicima o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji je zadovoljavajuća.

Članom 62. Zakona o budžetima u FBiH i Smjernicama za uspostavu i jačanje sistema internih kontrola donesenih od strane Federalnog ministarstva finansija, propisano je donošenje Pravilnika o internim kontrolama-internim kontrolnim postupcima za sve budžetske korisnike. Ovim Pravilnikom trebaju se utvrditi upravljivački, administrativni, računovodstveni i kontrolni postupci, postupci informiranja, komunikacija, nadgledanja i procjene rizika. U toku revizije konstatovano je da je kod budžetskih korisnika, u odnosu na reviziju za prethodnu 2008.godinu donesena većina akata propisanih Smjernicama za uspostavu i jačanje sistema internih kontrola, kao i pravilnici o internim kontrolama-internim kontrolnim postupcima. Obzirom na naprijed navedeno, u toku revidirane godine od strane budžetskih korisnika je poboljšano vršenje procjene rizika za ključne procese poslovanja i način otklanjanja istog (planiranje i donošenje budžeta, usklađivanje koeficijenata za obračun plaća, usklađivanje stalnih sredstava i izvora stalnih sredstava, nadzor i izvještavanje nad namjenskim utroškom tekućih i kapitalnih transfera, pokretanje aktivnosti na naplati potraživanja, aktivnosti na rješavanju obaveza prema uposlenim po pravosnažnim presudama, aktivnosti interne revizije, refundacija bolovanja preko 42 dana, aktivnosti na izmirenju unutrašnjeg duga u Kantonu, aktivnosti na analizi imovine Kantona). I pored ovih pomaka, naglašavamo da u procesu predlaganja i donošenja Drugog Rebalansa Budžeta nisu učinjeni svi potrebno koraci kod donošenja istog što se ogleda kod uzimanja u obzir nepredviđenih rashoda koji su mogli obezbijediti da se izbjegne iskazivanje deficita. Isto tako naglašavamo problem odlaganja izmirenja pravosnažnih sudskih presuda, što u konačnici može dovesti do povećanja ukupnih troškova iz razloga povećanja zatezних kamata i sudskih troškova, obzirom da se radi o pravosnažnim sudskim presudama.

Na kraju godine nije izvršena ocjena uposlenika, što je u suprotnosti sa Zakonom o državnoj službi i Zakonom o namještenicima. Nisu u potpunosti poštivani rokovi prilikom izrade i donošenja Budžeta. Aktivnosti na pravovremenom uravnoteženju Budžeta nisu bile dovoljne i pravovremene, što je rezultiralo velikim brojem preusmjeravanja sredstava sa jedne pozicije na drugu i nakon izvršenih izmjena i dopuna Budžeta, iskazivanjem prekoračenja na pojedinim stavkama, kao i iskazivanjem deficita u konačnom izvršenju Budžeta. Na poziciji Ministarstva privrede u okviru izdataka za subvencioniranje, uvođenje i certificiranje sistema za upravljanje kvalitetom po međunarodnim standardima evidentirani su izdaci od 20.000 KM, kao i izdaci za koje je nadležna Osnovna škola Mula Mustafa Bašeskija u iznosu od 73.797 KM, koji se odnose na prethodnu godinu, što nije u skladu sa odredbama Zakona o budžetima u FBiH, Uredbom o računovodstvu budžeta u FBiH i Pravilnikom o knjigovodstvu budžeta, kojima je regulisano da se izdaci moraju evidentirati u momentu kada je obaveza za plaćanje i nastala.

Obračun naknada vanjskim saradnicima sa pripadajućim porezima vrši se na programu Ocean. Obzirom da je ovaj program kompatibilan sa programom za unos obaveza Oracle, izračunate obaveze se automatski unose u ovaj program bez naknadnih kontrola. Određeni nedostaci u programu za obračun naknada

vanjskim saradnicima koje su plaćene iz vlastitih sredstava je dovelo do toga da su ove naknade evidentirane na pogrešnu poziciju. Navedeno je imalo za posljedicu da budžetski korisnici ne raspolažu sa dokumentacijom koja bi potvrđivala izdatke iskazane u Glavnoj knjizi.

Kad je u pitanju interna revizija stanje u odnosu na prethodnu godinu je ostalo nepromijenjeno. I dalje je organizovana na način da su u Ministarstvu finansija uposlena dva stručna savjetnika koji vrše poslove kontrole kod budžetskih korisnika u skladu sa Godišnjim planom rada koji usvaja Ministar finansija, što znači da rade po nalogu ministra finansija i njemu su direktno odgovorni. Kod ostalih budžetskih korisnika nije organizovana interna revizija u skladu sa Zakonom o internoj reviziji i Pravilnikom o internoj reviziji, niti su pokrenute aktivnosti na organizovanju iste.

Da se na nivou Kantona organizuje interna revizija u skladu sa Zakonom o internoj reviziji u javnom sektoru u FBiH i Pravilnikom o internoj reviziji budžetskih korisnika.

Potrebno je rashode i izdatke priznavati u trenutku nastanka obaveze za plaćanje kako je to Zakonom o budžetima u FBiH regulisano.

Potrebno je vršiti ocjenu uposlenika na kraju godine u skladu sa Zakonom o državnoj službi u FBiH i Zakonom o namještenicima u organima državne službe u FBiH.

4.3 Budžet za 2009. godinu

Budžetom Kantona za 2009. godinu, kao i Izmjenama i dopunama istoga, planirano je sljedeće:

R. br.	Opis	Budžet za 2009. Godinu	1. Rebalans Budžeta za 2009. Godinu	2. Rebalans Budžeta za 2009. godinu
1	2	3	4	
	Prihodi od poreza	234.852.176	189.326.500	196.571.714
	Neporezni prihodi	36.270.030	31.755.070	26.527.833
	Tekuće potpore	7.394.194	7.948.930	7.331.401
	Zaostali porezi, naknada za puteve, vodne nak.	1.105.000	1.105.000	269.052
I	UKUPNI PRIHODI I PRIMICI	279.621.400	230.135.500	230.700.000
II	UKUPNI IZDACI	279.621.400	245.135.500	245.700.000
III	VIŠAK-MANJAK (II-I)	-	-15.000.000	-15.000.000

Budžet Zeničko-dobojskog kantona za 2009.godinu donesen je 31.03.2009.godine kojim su planirani uravnoteženi prihodi i primici i rashodi i izdaci u iznosu od 279.621.000 KM. Prve Izmjena i dopune Budžeta su izvršene 28.08.2009.godine, kojim su umanjeni prihodi i primici na iznos od 230.135.500 KM, a rashodi i izdaci na iznos od 245.135.500 KM. Istim je planiran višak rashoda nad prihodima koji će se pokriti iz kreditnog zaduženja po Stand by aranžmanu u iznosu od 15.000.000 KM. Druge Izmjene i dopune Budžeta izvršene su 29.12.2009.godine, kojim prihodi i primici iznose 230.700.000 KM, a rashodi i izdaci 245.700.000 KM, a višak rashoda nad prihodima 15.000.000 KM.

U Godišnjem Konsolidovanom iskazu o izvršenju Budžeta za period 01.01.-31.12.2009. godine, iskazani su prihodi i primici u iznosu od 230.137.362 KM, dok su rashodi i izdaci iskazani u iznosu od 248.930.199 KM, tako da je iskazan višak rashoda nad prihodima u iznosu od 18.792.837 KM. U Izvještaju o izvršenju Budžeta uključen je dugoročni kredit od MMF-a u iznosu od 15.000.000 KM tako da iskazani prihodi i primici iznose 245.137.362 KM, rashodi i izdaci 249.205.062 KM, a deficit 4.047.701 KM. Također napominjemo da prilikom izrade Budžeta nije planirano pokriće deficita iz prethodne godine. Ostvareni deficit na kraju 2009.godine unatoč dva donesena Rebalansa Budžeta ukazuje na činjenicu da se kod prijedloga i donošenja Drugog Rebalansa Budžeta nisu uzeli svi bitni parametri koji su uticali na izvršenje Budžeta. Svi hitni i nepredviđeni rashodi, koji su ostvareni tokom 2009.godine su trebali biti uzeti u obzir kod predlaganja i donošenja Budžeta i Izmjena i dopuna Budžeta, na koji način se moglo izbjeći iskazivanje deficita u skladu sa Zakonom o budžetima u FBiH.

Bez obzira što je Ministarstvo finansija u 2009. godini sačinjavalo planove novčanih tokova za javne prihode koji su sadržavali novčane tokove za vlastite prihode, grantove, donacije i prihode po posebnim propisima nije izvršeno uravnoteženje budžeta i došlo je do prekoračenja pojedinih pozicija. Zakonom o budžetima u FBiH regulisano je da se pri izradi novčanih tokova uključe, između ostalog, predviđanja svih prihoda na JRT, predviđanja svih rashoda i kretanja u ključnim makroekonomskim parametrima, što je i učinjeno. Ministar finansija je redovno pratio i izrađivao uporedne pokazatelje o ostvarivanju prihoda i izvještavanju Kantona mjesečno i izvještaje je izrađivao u skladu sa Zakonom o budžetima u FBiH.

Potrebno je da Vlada kantona dosljedno poštuju odredbe Zakona o budžetima u FBiH u dijelu pravovremene dostave Prijedloga budžeta na usvajanje, kako bi Budžet bio donesen u zakonskom roku.

Kod predlaganja i donošenja Rebalansa Budžeta u cilju uravnoteženja prihoda i rashoda u skladu sa Zakonom o budžetima u F BiH je potrebno pored redovnih rashoda koji se očekuju uzeti u obzir i one koji su se desili, a nisu se mogli predvidjeti, kako nebi dolazilo do iskazivanja deficita.

4.4 Prihodi i primici Budžeta za 2009. godinu

U konsolidovanim finansijskim izvještajima i Izvještaju o izvršenju Budžeta Kantona za 2009. godinu, su iskazani ukupno ostvareni prihodi i primici u 2009. godini u iznosu od 244.937.677 KM, a struktura istih daje se u narednoj tabeli:

R.br.	Opis	Budžet za 2009. Godinu	Ostvareno u 2008. godini	Ostvareno u 2009. godini	Index 5/3	Index 5/4
1	2	3	4	5	6	7
.	Ukupni Prihodi i primici (od 1 do 5)	230.700.000	250.627.790	245.137.361	106,26	97,81
1.	Prihodi od poreza	196.571.714	214.300.319	194.940.439	99,17	90,96
1.1.	Porez na dobit preduzeća	16.700.000	4.306.289	16.612.474	99,48	385,77
1.2.	Porez na plaće i radnu snagu	994.000	26.118.393	1.020.013	102,62	3,91
1.3.	Domaći porezi na dobra i usluga	54.700	271.821	54.201	99,09	19,94
1.4	Porez na dohodak	16.360.000	0	15.557.666	95,10	0
.	Prihodi od indirektnih poreza	162.460.214	183.565.698	161.334.012	99,31	87,89
1.5.	Ostali porezi	2.800	38.118	362.073	12.931,18	949,87
2.	Neporezni prihodi	26.527.833	28.233.325	27.384.368	103,23	96,99
2.1.	Prihod od poduz.aktivnosti imovine	1.432.600	2.262.552	1.366.944	95,42	60,42
2.1.1	Prihod od nef.javnih pred. I fin.inst.	1.277.950	1.072.590	1.113.292	87,16	103,79
2.1.2	Ostali prihodi od imovine	0	5.191	3.247	0	62,55
2.1.3	Prihodi od pozitivnih kursnih razlika	0	0	46.674	0	0
2.1.4	Kamate od poz. i učešća u kapitalu	0	5.396	4.047	0	75,00
2.1.5	Prihodi od privatizacije	154.650	1.179.375	199.684	129,12	16,93
2.2.	Naknade i takse i prihodi od jav.usluga	21.320.033	22.248.075	22.255.423	104,39	100,03
2.2.1	Administrativne takse	2.055.000	2.309.798	2.030.243	98,80	87,90
2.2.2	Sudske takse	3.645.000	3.201.246	3.647.149	100,06	113,93
2.2.3	Komunalne takse	6.000	4.873	5.836	97,27	119,76
2.2.4	Ostale budžetske naknade	2.434.000	1.289.880	2.607.229	107,12	202,13
2.2.5	Posebne naknade i takse	5.292.123	6.336.703	6.269.627	118,47	98,94
2.2.6	Prihod od pružanja javnih usluga	7.277.910	8.823.485	7.342.054	100,88	83,21
2.2.7	Neplanirane uplate – prihodi	610.000	282.090	326.285	53,49	115,67
2.3.	Novčane kazne	3.775.200	3.722.698	3.762.001	99,65	101,06
3.	Prihodi od carina i ostale uvoz.pristoj.	269.052	1.139.665	267.008	99,24	23,43
4.	Potpore (grantovi)	7.331.401	6.944.481	7.538.046	102,82	108,55
4.1	Tekuće potpore iz inostranstva	0	514.257	769.588	0	149,65
4.2	Tekuće potpore od ost. nivoa vlasti	7.331.401	6.430.224	6.768.458	92,32	105,26
5.	Primljene otp. od pozajmljivanja	0	10.000	15.007.500	0	150,075

Ukupni prihodi i primici u odnosu na usvojeni Budžet su ostvareni u većem iznosu za 14.437.361 KM ili 6,26 % iznad planiranih. Iskazano odstupanje prihoda u odnosu na planirane je nastalo kao posljedica kredita Međunarodnog monetarnog fonda u iznosu 15.000.000 KM koji nije bio planiran Budžetom za 2009. godinu.

Prihodi od pružanja usluga pravnim licima **Ministarstva unutarnjih poslova** su u finansijskim izvještajima iskazani u iznosu od 34.158 KM i većim djelom se odnose na usluge pratnje vangabaritnih tereta. Uvidom u prezentiranu dokumentaciju (pomoćna evidencija - knjiga KIF-a u kojoj se evidentiraju i uplate) je utvrđeno da je od ispostavljenih faktura u iznosu 52.129 KM u 2009. godini od strane korisnika usluga do okončanja revizije naplaćeno samo 10.447 KM. Od strane Ministarstva su određenim korisnicima usluga tokom 2009. godine slane opomene, ali nisu poduzete i druge radnje kako bi ova potraživanja bila i naplaćena. Po iskazu odgovorne osobe potraživanja za ove usluge se ne unose u sistem Glavne knjige, što je u suprotnosti sa odredbama Uputstva o izvršenju budžeta sa Jedinstvenog računa Trezora. Zbog navedenog

se ne može potvrditi vjerodostojnost potraživanja iskazana u finansijskim izvještajima za 2009. Godinu, obzirom da nisu prezentirana nenaplaćena potraživanja iz prethodnih godina.

Prihodi koji imaju karakter **namjenskih sredstava** u 2009. godini su ostvareni u iznosu od 10.820.366 KM, dok su u istom razdoblju realizovani (oprihodovani) u iznosu od 7.558.823 KM. Ovi prihodi prilikom naplate knjigovodstveno se evidentiraju na poziciji razgraničenih prihoda i kao prihod iskazuju se tek po utrošku sredstava predviđenih za utvrđenu namjenu. Tendencija da se ostvareni namjenski prihodi ne realiziraju u cijelosti za predviđene namjene ima kontinuitet, što je dovelo do toga da su na dan 31.12.2009. godine na poziciji razgraničenih prihoda bilo raspoloživo 22.369.079 KM. Navedeno dovodi u pitanje neefikasnost i neekonomičnost izvršenja budžeta što je u suprotnosti sa članom 3. Zakona o budžetima u F BiH, kojim je regulisano da se izrada i izvršavanje budžeta zasniva na načelu zakonitosti, efikasnosti, ekonomičnosti i transparentnosti.

Potrebno je potraživanja za pružene usluge unositi u sistem Glavne knjige, kao i poduzimati zakonom dozvoljene radnje kako bi potraživanja iz osnova pruženih usluga bila i naplaćena.

Potrebno je programe utroška namjenskih sredstava donositi pravovremeno i u visini raspoloživih sredstava, a za namjene kako je to zakonima i utvrđeno.

4.5 Rashodi i izdaci Kantona za 2009.godinu

U konsolidovanim finansijskim izvještajima i Izvještaju o izvršenju Budžeta Kantona za 2009. godinu, iskazani su ukupno ostvareni rashodi i izdaci u iznosu od 248.930.199 KM, što je u odnosu na odobrene koji su iznosili 245.379.150 KM više za 3.551.049 KM. U odnosu na prethodnu godinu kada su iznosili 263.652.190 KM isti su manji za 14.721.991 KM.

Struktura rashoda i izdataka, sa indeksima ostvarenja u odnosu na plan prikazana je u sljedećoj tabeli:

R. br.	Opis	Izmje. i dopune Budžeta za 2009. godinu sa preraspodjelama	Ostvareno u 2008. godini	Ostvareno u 2009. Godini	Index (5/3)
1	2	3	4	5	6
UKUPNO (A+ B)		245.379.150	263.652.190	248.930.199	101,44
A. UKUPNO IZDACI (I+II+III)		245.379.150	263.652.190	248.930.199	101,44
I TEKUĆI IZDACI (a+b+c+d)		226.671.664	231.085.450	231.015.513	101,91
a) Plaće i naknade i doprinosi (od 1 do 3)		147.229.004	144.902.935	149.014.117	101,21
1.	Bruto plaće, naknade	114.322.202	106.949.921	113.981.962	99,70
2.	Naknade troškova zaposlenih i skupštinskih zastupnika	19.932.212	25.174.227	22.157.921	111,16
3.	Doprinosi poslodavca	12.974.590	12.778.787	12.874.234	99,22
b) Izdaci za materijal i usluge (od 4 do 11)		27.028.063	27.809.523	28.414.158	105,12
4.	Putni troškovi	318.593	475.558	282.096	88,54
5.	Izdaci za energiju	5.623.286	6.023.435	6.161.502	109,57
6.	Izdaci za komunalne usluge	2.716.820	3.092.465	2.992.364	110,14
7.	Nabava materijala	3.129.688	3.252.677	3.076.253	98,29
8.	Izdaci za usluge prijevoza i goriva	726.386	930.068	739.437	101,79
9.	Unajmljivanje imovine i opreme	1.208.646	964.906	1.304.228	107,90
10.	Izdaci za tekuće održavanje	5.452.856	5.104.908	5.412.430	99,25
11.	Osiguranje, bankarske i usluge platnog prometa	444.476	700.043	437.510	98,43
12.	Ugovorene usluge	7.407.312	7.265.463	8.008.338	108,11
c) Ukupno tekući transferi (od 12 do 17)		52.283.597	58.242.021	53.456.485	102,24
13.	Transferi drugim nivoima vlasti	5.242.535	6.269.097	5.446.812	103,89
14.	Grantovi pojedincima	35.788.798	39.750.772	37.216.004	103,98
15.	Grantovi neprofitnim organizacijama	3.171.765	5.102.375	3.142.222	99,06
16.	Subvencije javnim poduzećima	6.245.160	4.625.218	5.865.173	93,91
17.	Subvencije privatnim poduzećima	983.000	1.833.871	999.776	101,70
18.	Ostali grantovi-povrat i drugo	852.339	660.688	786.498	92,27
d) Izdaci za inostrane kamate		131.000	130.971	130.753	99,81
II KAPITALNI IZDACI (e +f)		18.707.486	32.566.740	17.914.686	95,76
e) Nabava stalnih sredstava (od 19 do 24)		16.637.801	30.969.819	15.853.686	95,28
19.	Nabavka zemljišta, šuma i višegodišnjih zasada	869	95.025	633	72,84
20.	Nabavka građevina	1.663.862	1.591.699	1.725.746	103,71
21.	Nabavka opreme	1.687.751	3.475.063	1.468.527	87,01
22.	Nabavka ostalih stalnih sredstava	5.000	-	-	-
23.	Nabavka stalnih sredstava u obliku prava	49.273	-	53.684	108,95
24.	Rekonstrukcija i investiciono održavanje	13.231.046	25.808.032	12.605.096	95,27

f) Ukupno kapitalni grantovi (od 21 do 22)		2.069.685	1.596.921	2.061.000	99,58
25.	Kapitalni grantovi drugim nivoima vlade	1.706.271	609.937	1.711.000	100,27
23.	Kapitalni grantovi neprofitnim organizacijama i pojedincima	363.414	986.984	350.000	96,30

Iz prezentirane tabele je vidljivo da je na određenim pozicijama ostvareno prekoračenje troškova u odnosu na odobrena gdje se posebno ističu naknade troškova zaposlenih i skupštinskih zastupnika i tekućih transfera. Navedeno je u suprotnosti sa odredbama člana 31. Zakona o budžetima u FBiH gdje je precizirano da se izdaci mogu stvarati samo za namjene i do visine odobrene u Budžetu.

Potrebno je dosljedno primjenjivati odredbe Zakona o budžetima u FBiH u djelu stvaranja izdataka samo za namjene i do visine planiranog Budžetom Zeničko-dobojskog kantona.

4.5.1 Plaće, naknade i doprinosi

Plaće i naknade troškova zaposlenih, planirani su u iznosu od 134.254.414 KM, a realizirani su u iznosu od 136.139.883 KM, što je više za 1.885.469 KM od planiranih. Od navedenog iznosa bruto plaće realizirane i naknade su u iznosu od 113.981.962 KM, što je u odnosu na planirane (114.322.202 KM) manje za 340.240 KM. Naknade troškova zaposlenih i skupštinskih zastupnika planirane su u iznosu od 19.932.212 KM, a ostvarene su u iznosu od 22.157.921 KM što je više u odnosu na planirane za 2.225.709 KM. Prekoračenje ovih naknada uzrokovalo je da se u periodu od 01.08.2009. do 31.12.2009.godine primjenjivala Odluka o visini naknade za topli obrok uposlenika u kantonalnim organima državne službe i drugim budžetskim korisnicima Zeničko-dobojskog kantona („Službene novine Zeničko-dobojskog kantona“, broj.13/09) po kojoj se topli obrok isplaćuje u iznosu od 8,00 KM po radnom danu, te dodatne naknade za topli obrok koji pripada službenim osobama Ministarstva unutrašnjih poslova Zeničko-dobojskog kantona za pojačanu ishranu u iznosu od 5,00 KM po radnom danu („Službene novine Zeničko-dobojskog kantona“, broj: 13/09). Naknada za regres za godišnji odmor isplaćena je u iznosu 2.450.687 KM (300,00 KM po uposlenom izuzev sudija kojima se naknada obračunava po posebnim propisima).

Obračun plaća, naknada i drugih materijalnih prava koja nemaju karakter plaće za zaposlenike svih budžetskih korisnika vrši se centralizirano, na osnovu pravilnika o plaćama budžetskih korisnika i Uputstva o pravilima za obračun i isplatu plaća, naknada i drugih materijalnih prava koja nemaju karakter plaće za zaposlenike budžetskih korisnika Kantona, koje je donijelo Ministarstvo finansija.

Osnovica za obračun plaća je u skladu sa Odlukom broj: 02-14-21155/09 od 21.08.2009.godine sa 414 KM umanjena na 400 KM. Isto tako je i topli obrok Odlukom broj: 02-14-21156/09 od 21.08.2009.godine umanjen sa 10 KM na 8 KM, što je u skladu sa Zakonom o načinu ušteda u Federaciji Bosne i Hercegovine.

Po preporuci iz prethodne revizije za 2008.godinu izvršeno je usklađivanje koeficijenata u Ugovoru o radu sa visinom koeficijenata utvrđenih u Rješenjima o rasporedu na radna mjesta kod JU „Univerzitet“ u Zenici. Prema Pravilniku o plaćama, dodacima na plaće i naknada po osnovu rada zaposlenika u JU“Univerzitet“ u Zenici obračun plaće za nastavnike i saradnike koji ostvare duplu normu kroz redovni i eventualno vanredni studij vršen je primjenom koeficijenta opterećenja na osnovnu plaću. Prezentirana je dokumentacija koja potvrđuje da je za navedeno obezbijedena propisana i ažurna evidencija o broju ostvarenih sati i isplaćenih naknada po osnovu angažovanja nastavnika i saradnika koji su ostvarivali sate preko norme kao i sate preko duple norme, kao i standardi i normativi doneseni od nadležne institucije iz koje se može potvrditi šta predstavlja norma, a šta dupla norma za jednog nastavnika i saradnika.

Na ime poslaničkog paušala isplaćeno u bruto iznosu 320.977 KM (neto 261.520 KM), a za komisije (radna tijela Skupštine) 54.893 KM. Skupštinski zastupnici koji su svoj rad profesionalizirali ne primaju poslanički paušal uz plaću. Poslanici koji svoju dužnost u Skupštini ne obavljaju profesionalno nemaju pravo na naknadu razlike osnovne plaće utvrđene za mjesto koje obnašaju u Skupštini, od plaće koju ostvaruju po drugom osnovu, ako je ista manja. Osim poslaničkog paušala skupštinski zastupnici primaju i druge naknade i to: naknadu za prisustvo sjednici Skupštine, troškove prijevoza na zasjedanje Skupštine i radnih tijela Skupštine i naknadu za učešće u radu radnih tijela Skupštine.

U toku 2009.godine uposleno je 1384 zaposlenika, od toga 1286 na određeno i 98 na neodređeno vrijeme.

4.5.2 Izdaci za materijal i usluge

Izdaci za putne troškove su u konsolidiranim finansijskim izvještajima iskazani u iznosu 282.096 KM. U okviru izdataka za putne troškove na **JU“Univerzitet“ u Zenici** evidentirani su i izdaci za studentske

posjete 4 osobe Torinu – Italija, a da za iste nije izvršen pravilan obračun dnevnica u inozemstvo od trenutka prelaska granice BiH kako je to predviđeno članom 9. Uredbe o naknadama troškova za službena putovanja. Također, je utvrđeno je da su na istoj poziciji iskazani troškovi smještaja na službenom putu u zemlji za 4 osobe (račun hotela Internacional - Zenica) u iznosu 1.140 koji nisu uposlenici JU Univerzitet u Zenici. Navedeno nije u skladu sa Članom 1. Uredbe o naknadama troškova za službena putovanja, kao ni sa članom 23. Općeg kolektivnog ugovora na teritoriji FBiH kojim je regulirano da se naknade troškova službenog puta mogu priznavati samo za zaposlenike koji su u radnom odnosu sa poslodavcem.

Izdaci za rad komisija su u konsolidiranim finansijskim izvještajima iskazani u iznosu 880.438 KM. Uvidom u prezentiranu dokumentaciju izdataka za rad komisija **Centra za poduzetništvo** koji su iskazani u iznosu 19.944 KM je utvrđeno da se izdaci odnose na isplatu naknada po sklopljenim ugovorima o djelu. Ugovori o djelu su zaključivani na period od 3 mjeseca i obnavljani su tokom cijele godine. Provedenom revizijom je utvrđeno da su ovi izdaci evidentirani na pogrešnoj poziciji, a također se ne može potvrditi opravdanost stvaranja ovih izdataka obzirom da su predmet sklopljenih ugovora redovni poslovi Centra za poduzetništvo. Na poziciji izdataka za rad komisija **Ministarstvo za prostorno uređenje, promet i komunikacije i zaštitu okoline** je iskazan izdatak od 36.057 KM, dok je na poziciji Ostali izdaci za druge samostalne djelatnosti iskazan izdatak 45.776 KM. Uvidom u prezentiranu dokumentaciju je utvrđeno da se ovi izdaci odnose na rad komisija za izdavanje upotrebnih dozvola, komisija za polaganje posebnog ispita za taksi vozača, komisija za izdavanje urbanističke suglasnosti, komisija za izdavanje odobrenja za Plan aktivnosti za izdavanje okolinske dozvole za postrojenja koja imaju izdane dozvole za rad prije stupanja na snagu Zakona o zaštiti okoliša. Provedenom revizijom se ne može potvrditi osnovanost isplate naknade uposlenicima imenovanim u komisije za izdavanje urbanističke saglasnosti, komisija za izdavanje odobrenja za Plan aktivnosti za izdavanje okolinske dozvole za postrojenja koja imaju izdane dozvole za rad prije stupanja na snagu Zakona o zaštiti okoliša obzirom da su im ovi poslovi zakonima dati u nadležnost i predstavljaju redovne poslove Sektora prostornog uređenja, građenja i zaštite okoline. Na poziciji izdataka za rad komisija **J.U. Univerzitet** su iskazani izdaci u iznosu 89.112 KM. Utvrđeno je da su na ovoj poziciji evidentirani i izdaci za rad vanjskih saradnika, koji se inače evidentiraju na poziciji Ostali izdaci za druge samostalne djelatnosti. Po obrazloženju odgovorne osobe do pogrešnog evidentiranja ovih izdataka dolazi zbog postojećih programskih rješenja (Ocean) koja se koriste za obračun naknada vanjskim saradnicima, a koja se plaćaju iz vlastitih sredstava J.U. Univerzitet. Dana 06.07.2009. godine je izvršeno storniranje isplaćenih naknada vanjskim saradnicima na poziciji naknada za rad komisija u iznosu 245.246 KM, ali su sve ostale isplaćene naknade vanjskim saradnicima do kraja 2009. Godine, a koje su plaćene iz vlastitih sredstava evidentirane na neodgovarajućoj poziciji.

Na poziciji **Ostali izdaci za druge samostalne djelatnosti kod Ministarstva za rad, socijalnu politiku i izbjeglice** su iskazani izdaci u iznosu 12.776 KM i isti se odnose na isplatu naknade po Ugovoru o pružanju stručne pomoći od 03.04.2006. godine kojim je utvrđena mjesečna naknada u iznosu 800 KM. Aneksom ovog ugovora od 05.02.2008. godine mjesečna naknada je utvrđena u iznosu od 1.000. Na poziciji **Veterinarskog zavoda** je evidentiran izdatak u iznosu 5.200 KM na osnovu ugovora o djelu. Uvidom u prezentirane ugovore je utvrđeno da su predmet ugovora redovni poslovi iz nadležnosti spomenutih organa uprave (Ministarstva za rad, socijalnu politiku i izbjeglice i Veterinarski zavod), te se iz tog razloga ne može potvrditi opravdanost stvaranja ovih izdataka.

Potrebno je dosljedno primjenjivati Uredbu o naknadama troškova za službena putovanja u djelu pravilnog obračuna dnevnica za inozemstvo od trenutka prelaska granice BiH, kao i izdatke za troškove službenog puta priznavati samo za uposlenike.

Preispitati opravdanost isplata naknada za rad komisija za poslove koji su pravilnicima o unutarnjoj organizaciji predviđeni kao redovni poslovi.

Potrebno je izdatke evidentirati u skladu sa odredbama Pravilnika o knjigovodstvu budžeta u FBiH.

Preispitati opravdanost ugovornog angažiranja vanjskih saradnika za obavljanje redovnih poslova i po istom poduzeti odgovarajuće mjere.

4.5.3 Tekući transferi

Na dan 31.12.2009.godine u konsolidovanom Izvještaju o izvršenju Budžeta iskazani su tekući transferi u ukupnom iznosu od 53.456.485 KM od čega je iz namjenskih sredstava realizovano 4.479.530 KM.

Tekući transferi ostvareni su u većem iznosu za 1.172.888 KM od planiranih, što je najviše izraženo kod grantova pojedincima. Najveći dio ovih transfera odnosi se na finansiranje zakonom utvrđenih obaveza kao što je socijalna zaštita koja učestvuje sa 45% u ukupnim transferima, transferi iz oblasti obrazovanja, nauke, kulture i sporta 23% i transferi iz oblasti prava pripadnika boračke populacije 14%.

Najveći iznos na poziciji tekućih transfera Kantona odnosi se na plaćanja pojedincima koja su realizovana u iznosu od 37.216.004 KM (beneficije za socijalnu zaštitu, izdaci za raseljene osobe, naknade boračkoj populaciji proistekle iz Zakona o dopunskim pravima boraca i njihovih porodica, prevoz učenika, stipendiranje studenata) i isti koji su regulisani zakonskim propisima.

Sa pozicije **Ministarstva privrede** na ime tekućih transfera realizovano je 2.492.210 KM, što je manje u odnosu na planirane za 37.130 KM. Najznačajniji dio ovih sredstva utrošen je na ime finansiranja redovnih obaveza i aktivnosti Agencije za privatizaciju (320.000 KM), sredstva doznačenih općinama po osnovu prenosa prihoda od koncesija 512.252 KM (prekoračenje u iznosu od 35.912 KM), realizaciju projekata Vlade koji se finansiraju iz prihoda od koncesija 660.182 KM i subvencije preduzećima u privatizaciji i podsticaj u industriji 999.776 KM (prekoračenje u iznosu od 16.776 KM).

Po osnovu prihoda ostvarenih od koncesija općinama su doznačena sredstva na ime subvencija administrativnih troškova za organizovanje poslovnih zona, izrada praćenje i kontrola izrade implementacije strategije razvoja kantona, sufinansiranje proizvodnih projekata i sufinansiranje projekata na rekonstrukciji puteva u općinama na području Kantona. Ova sredstva su raspodijeljena na osnovu Programa utroška sredstava koji je donijela Vlada i kojim su utvrđeni postupci i kriteriji za odobravanje sredstava. Radi obavještanja korisnika o mogućnostima dobivanja sredstava, odluke o dodjeli istih objavljene su u sredstvima javnog informisanja u formi javnog poziva i na oficijelnoj WEB stranici Kantona. Na prijedlog komisije formirane od strane ministra privrede odluku o konačnoj raspodjeli donosila je Vlada Kantona. **Za rekonstrukciju puteva na području općine Kakanj po projektima koji su se finansirali iz prihoda od koncesija doznačeno je ukupno 580.000 KM od kojih je prema Izvještaju koji je Ministarstvu privrede dostavila općina Kakanj do kraja godine realizovano svega 80.000 KM, sa obrazloženjem da se kasno pristupilo pripremnim radnjama na realizaciji doznačenih sredstva. Na navedeno ukazujemo iz razloga da se treba pravovremeno pristupiti realizaciji projekata, pogotovu kada se radi o namjenskim sredstvima.**

Na ime tekućih transfera sa pozicije **Ministarstva za obrazovanje, nauku, kulturu i sport** realizovano je 12.542.635 KM od čega se najveći dio odnosi na: prevoza đaka (5.332.750 KM), finansiranje redovne djelatnosti plaća i materijalnih troškova uposlenih za 14 ustanova kulture sa područja Kantona (3.009.410 KM), smještaj studenata u studentske centre (1.497.447 KM), stipendiranje studenata (994.700 KM) i Transfer za sport (847.855 KM).

Izdaci za prevoza đaka realizovani su na osnovu Programa utroška sredstava koji je donijela Vlada Kantona, a izbor prevoznika za usluge prevoza izvršen je po provedenom međunarodnom tenderu. Sa najpovoljnijim ponuđačima zaključeni su ugovori za prevoz učenika. Plaćanje se vrši po ispostavljenim mjesečnim fakturama. Na osnovu Programa utroška Transfera za smještaj studenata u studentske centre koji je donijela Vlada 22.04.2009.godine i ugovora koji su zaključeni sa studentskim centrima u Sarajevu, Mostaru i Tuzli 2006.godine i aneksa na iste iz novembra 2008.godine vršeno je plaćanje usluga studentskim centrima. Usvojenim Programom sačinjen je generalni plan korištenja sredstava s tim da nije utvrđen pojedinačni pripadajući iznos po studentskim centrima. Distribucija sredstava studentskim centrima vršila je se prema mjesečno utvrđenim doznakama-fakturama koje ispostavljaju studentski centri na području FBiH (za 10 mjeseci poslovne godine, odnosno za 7 mjeseci akademske 2008/09 i tri mjeseca akademske 2009/10 godine), a na osnovu prethodno navedenih ugovora i aneksa ugovora zaključenih sa studentskim centrima. Obzirom da je osnovni ugovor zaključen u 2006.godini i da je aneksima regulisano samo izmjena cijene usluga smještaja i ishrane po jednom studentu, a da je osnovnim ugovorom iz 2006.godine utvrđen broj studenata za koje će se vršiti usluge od strane studentskih centara i da ispostavljene fakture od strane studentskih centara nisu ovjerene od strane nadležnih u Ministarstvu za obrazovanje, nauku, kulturu i sport u smislu da je usluga prema studentima stvarno i izvršena ne može se u potpunosti potvrditi iznos iskazanih izdataka. Sredstva za sport su doznačena prema Programu utroška sredstava koji je usvojila Vlada kantona i na osnovu utvrđenih kriterija za koje je na prijedlog Komisije za raspodjelu sredstava Vlada donosila Zaključke o konačnoj raspodjeli istih. **Prema Izvještaju o utrošku sredstava za 2009.godinu sa transfera u nadležnosti Ministarstva za obrazovanje, nauku, kulturu i sport većina korisnika kojim su doznačeni transferi za sport nije dostavila izvještaje o namjenskom utrošku istih.**

Ministarstvo za poljoprivredu, šumarstvo i vodoprivredu realiziralo je ukupno 2.906.311 KM, što je u odnosu na plan više za 26.261 KM. Navedena sredstva, realizovana su na osnovu Programa o utrošku sredstava koji je donijela Vlada Kantona. Sa ove pozicije na ime subvencija za podsticaj razvoja u poljoprivrednoj proizvodnji utrošeno je 1.611.158 KM. Realizacija je izvršena na osnovu javnog poziva za prikupljanje zahtjeva za odobravanje sredstava fizičkim i pravnim licima za poticaje u poljoprivredi i uređenje poljoprivrednog zemljišta. Podršku su ostvarili korisnici koji su ispunjavali uslove propisane Programom i Uputstvom o poticaju poljoprivredne proizvodnje kojim su utvrđeni postupak i način ostvarivanja poticaja. Korisnik koji ostvaruju poticaje podnose nadležnom općinskom organu propisanu dokumentaciju za ostvarivanje podrške, a općinski organ prosljeđuje istu u nadležno ministarstvo Kantona. Dalji postupak sa zahtjevima korisnika provodi se u skladu sa procedurom za ostvarivanje prava na novčane podrške u primarnoj poljoprivrednoj proizvodnji.

Sa ove pozicije izvršeno je i subvencioniranje JP „ŠPD ZDK“ d.o.o. Zavidovići u iznosu 1.128.429 KM u skladu sa Odlukom o učešću u finansiranju sa Vladom FBiH razlike cijene drvnih sortimenata po Ugovoru o zajedničkom ulaganju između JP „Krivaja“ d.o.o. Zavidovići i „Ferimpex“ d.o.o. Zavidovići („Službene novine Zeničko-dobojskog kantona“ broj 13/08).

Kada su u pitanju namjenska sredstva za finansiranje projekata iz sredstava posebnih vodnih naknada realizovano je 1.592.753 KM i pretvorbe poljoprivrednog u nepoljoprivredno zemljište 1.380.110 KM. Sredstva su realizovana na osnovu Programa utroška sredstava vodnih naknada od čega se na započete projekte u 2008.godini odnosi 247.222 KM. Programom za raspodjelu su utvrđeni kriteriji na osnovu kojih Ministarstvo razmatra zahtjeve za sredstvima pojedinih općina i predlaže Vladi Kantona donošenje zaključaka o odobravanju sredstava iz vodnih naknada.

Ministarstvo zdravstva je realizovalo ukupno 625.284 KM u skladu sa odobrenim Programima putem javnih poziva u dijelu gdje je to bila obaveza. Najvećim dijelom ova sredstva su realizovana za borbu protiv ovisnosti, opremanje i adaptaciju ambulanti porodične medicine, deratizaciju i sredstva za redovnu djelatnost Kantonalnog zavoda za medicinu rada i kantonalnog zavoda za javno zdravstvo. Izvještaji o namjenskom utrošku sredstava su prezentirani u toku revizije.

Potrebno je pristupati pravovremenoj realizaciji planiranih projekata, pogotovo onih koji se finansiraju iz namjenskih sredstava.

Potrebno je da Ministarstvo za obrazovanje, nauku, kulturu i sport obezbijedi da svi korisnici kojima su dostavljena sredstva tekućih transfera dostavljaju izvještaje o namjenskom utrošku istih.

4.5.4 Kapitalni transferi

Izdaci za kapitalne transfere planirani su Budžetom Kantona u iznosu od 2.069.685 KM, a ostvareni su u iznosu od 2.061.000 KM. Najznačajniji dio ostvarenih sredstava se odnosi na: Ministarstvo za boračka pitanja 538.000 KM (rješavanje stambenih pitanja boračke populacije), Ministarstvo zdravstva 350.000 KM (Kantonalna bolnica ultrazvučni aparat 200.000 KM i IP-telefonija, Služba patologije nabavka opreme 100.000 KM, Opća bolnica Tešanj hirurški instrumentarij 50.000 KM), Ministarstvo za prostorno uređenje grantovi općinama 500.000 KM, Kantonalna uprava civilne zaštite 298.000 KM (sanacija šteta nastalih zbog prirodnih nepogoda u općinama ZDK).

4.5.5 Tekuća rezerva

Tekuća rezerva planirana je Budžetom za 2009.godinu u iznosu od 45.850 KM. Na osnovu člana 15. Zakona o izvršavanju budžeta Zeničko-dobojskog kantona za 2009.godinu, kojim je propisana obaveza Ministarstva finansija da obavještava Vladu i Skupštinu Kantona o utrošku sredstava tekuće rezerve, Ministarstvo je isto učinilo u skladu sa navedenim Zakonom i izvjestilo navedene institucije da nije bilo trošenja tekuće budžetske rezerve u 2009.godini za svaki kvartal posebno.

4.6 Godišnji popis imovine na dan 31.12.2009. godine

Vrijednost stalnih sredstava iskazana u konsolidovanom bilansu stanja na dan 31.12.2009. godine iznosi 304.398.909 KM, nabavna vrijednost 449.102.544 KM, a otpisana vrijednost 144.703.635 KM.

Vlada kantona je donijela Odluku broj: 02-34-26559/09 od 21.10.2009.godine o redovnom godišnjem popisu imovine, obaveza i potraživanja za 2009.godinu. Ministarstvo finansija je svim budžetskim korisnicima uputilo dopis vezan za vršenje popisa uz koji je dostavilo Pravilnik o popisu sredstava i izvora sredstava, Uputstvo o radu popisnih komisija i obavljanju popisa imovine, obaveza i potraživanja i Pravilnik o kriterijima za rashodovanje, otpis, knjiženje viškova i manjkova stalnih sredstava i sitnog inventara i otpis potraživanja sa preciziranim rokovima za vršenje popisa.

Vlada kantona je 08.04.2009.godine Rješenjem imenovala radnu grupu za rješavanje statusa i knjiženja imovine date na korištenje i upravljanje drugim subjektima, o čemu je ista sačinila Izvještaj o radu.

Komisije su izvršile popis i sačinile pojedinačne izvještaje o izvršenom popisu. Centralna popisna komisija je pojedinačne izvještaje objedinila i sačinila Elaborat o izvršenom redovnom godišnjem popisu imovine, obaveza i potraživanja i Izmjena Elaborata koji je Vlada kantona usvojila Odlukom broj: 02-02-7406/10 od 10.03.2010.godine. Izmjene su bile nužne zbog uočene systemske tehničke greške u ORACLE ISFU aplikaciji zbog koje pojedine stavke evidentirane na analitičkoj evidenciji nisu ulazile u krajnji zbir u evidenciji.

Utvrđeni viškovi, manjkovi i predloženi rashod su proknjiženi i usaglašeno je stanje utvrđeno popisom i knjigovodstveno stanje sredstava.

Dugoročni plasmani na dan 31.12.2009.godine iznose 3.405.923 KM, a odnose se na budžetske korisnike: Ured premijera 1.500.000 KM (plasmani za kreditnu liniju za rješavanje stambene politike mladih), Ministarstvo za boračka pitanja 1.403.000 KM (plasmani za demobilisane borce za zapošljavanje koji se realizuju preko ABS banke), Biznis servis centar 500.000 KM (plasmani po projektu osnivanja kreditno-garancijskog fonda po Odluci Vlade), Plasman u iznosu od 2.923 KM evidentiran na Prvoj osnovnoj školi u Maglaju za zajedničko ulaganje škole u mjesni vodovod.

U skladu sa preoprukama iz prethodne revizije Vlada je donijela Odluku 30.12.2009.godine kojom se daje saglasnost za postupanje po Izvještaju Komisije za postupanje sa stalnim sredstvima o načinu knjiženja i rashodovanja sredstava po izvršenom popisu za 2008.godinu. Isto tako po preporuci iz prethodne revizije, koja se odnosi na nesusklađenost stalnih sredstava i izvora stalnih sredstava utvrdili smo slijedeće. Neusklađenost potiče iz perioda kada se prelazilo na trezorsko poslovanje u Kantonu, kao posljedica vođenja poslovnih knjiga od strane više različitih agencija za vođenje poslovnih knjiga. Većina neusklađenosti se odnosi na srednje i osnovne škole. U Kantonu je po preporuci revizije osnovana radna grupa koja kontinuirano vrši aktivnosti na usklađivanju. Međutim, te aktivnosti idu sporo zbog objektivnih razloga (teškog pronalaženje ili nesaradnja agencija koje su u periodu prije prelaska na Trezor vodile poslovne knjige za budžetske korisnike), ali se kontinuirano ostvaruje napredak, što potvrđuje dokumentacija koja je prezentirana.

U očitovanju na Nacrt izvještaja o izvršenoj reviziji dostavljena je Zabilješka Ministarstva finansija od 27.04.2010.godine u kojoj su izvršene ispravke početnog stanja kod jednog broja osnovnih škola na području Kantona, kod kojih su evidentirane razlike u knjiženju početnog stanja prilikom prelaska na trezor. U Zabilješci se također navodi da su svim budžetskim korisnicima poslate obavijesti da izvrše analizu bilansa (posebno konta izvori sredstava) kako bi se mogle izvršiti ispravke knjiženja što će biti predmet buduće revizije.

Potrebno je da radna grupa nastavi aktivnosti na usklađivanju stalnih sredstava i izvora stalnih sredstava, kako bi se riješio dugogodišnji problem nastao prilikom prelaženja na trezorsko poslovanje i koji nije posljedica nepravilnih knjiženja u Trezoru Kantona.

4.7 Finansijski rezultat

Prema prezentiranom konsolidovanom godišnjem iskazu o izvršenju Budžeta za 2009. godinu iskazano je ostvarenje prihoda i primitaka u odnosu na rashode i izdatke, kako slijedi:

R. br.	Opis	Rebalans Kantona za 2009 godinu	Ostvareno u 2008 godini	Ostvareno u 2009 godini	Index (5/3)
1	2	3	4	5	6
A(I)	Prihodi, primici	230.700.000	250.627.790	230.137.362	99,75
I	I Prihodi, primici				
1	Prihodi od poreza	196.571.714	214.300.319	194.940.438	99,17

2	Neporezni prihodi	26.527.833	28.233.325	28.178.025	106,22
3	Potpore – Grantovi	7.331.401	6.944.481	6.744.392	91,99
4	Kapitalni primici	0	0	0	0
5	Prihodi po osnovu zaostalih obaveza	269.052	1.139.665	267.007	99,23
6	Primljene otplate danih zajmova I povrata	0	10.000	7.500	0
B(1+2)	Rashodi i izdaci	245.379.150	263.652.190	248.930.199	101,44
1	Tekući rashodi	226.671.664	231.085.450	231.015.513	101,91
2	Kapitalni izdaci	18.707.486	32.566.740	17.914.686	95,76
C (I-B)	Višak ostvarenih prihoda nad rashodima (I-B)	320.850	435.600	0	0
D (B-I)	Višak ostvarenih rashoda nad prihodima (B-I)	14.679.150	13.024.400	18.792.837	128,02
E	Kratkoročni krediti i zajmovi	15.000.000	0	15.000.000	100,00
F	Otplate primljenih zajmova I kredita	275.000	251.310	274.864	99,95
G	Suficit/Deficit	145.850	-13.275.710	-4.067.701	

U konsolidiranom godišnjem iskazu o izvršenju Budžeta je iskazan iznos ostvarenog viška rashoda nad prihodima u iznosu od 18.792.837 KM. Prema konsolidovanom bilansu stanja i konsolidovanom bruto bilansu akumulirani neraspoređeni višak rashoda nad prihodima iznosio je 21.236.132 KM. U izvještaju o izvršenju budžeta za 2009. godinu višak rashoda nad prihodima pokriven je iz sredstava po kreditu Stand by aranžmana u iznosu od 15.000.000 KM. Imajući ovo u vidu finansijski rezultat u navedenom izvještaju je iskazan kako slijedi: ukupni prihodi i primici 245.137.361 KM, rashodi i izdaci i finansiranje 249.205.062 KM, tako da je iskazan nepokriveni deficit u iznosu od 4.067.701 KM.

Potrebno je da Skupština kantona, Vlada, Ministarstvo finansija i ostali budžetski korisnici (svako iz svoje nadležnosti) zajedničkim naporima izvrše analizu i poduzmu aktivnosti u cilju iznalaženja rješenja, kako bi se zaustavio trend negativnog iskazivanja poslovnog rezultata, kao i utvrdili izvori sredstava za pokrivanje kako iskazanog deficita za 2009. godinu tako i akumuliranog deficita.

4.5. Nabavka stalnih sredstava i primjena Zakona o javnim nabavkama

Za nabavku stalnih sredstava utrošeno je 15.853.687 KM, što je u odnosu na plan manje za 4,71%. Navedene nabavke najvećim dijelom odnose se na rekonstrukciju i investiciono održavanje (12.605.097 KM), nabavku građevina (1.725.745 KM) i nabavku opreme (1.468.528 KM).

Nabavke stalnih sredstava su vršene na osnovu programa utroška sredstava koje je usvajala Vlada. Program utroška sredstava **Ministarstva za obrazovanje, nauku, kulturu i sport** za poziciju „Rekonstrukcija i investiciono održavanje“ na kojoj su i planirana ulaganja za sve škole na području Kantona je usvojen od strane Vlade 09.07.2009. godine. Relativno kasno usvajanje Programa utroška ovih sredstava je imalo za posljedicu da svi projekti definisani Programom nisu i realizirani u godini u kojoj su bili predviđeni. **Uvidom u spomenuti program je utvrđeno da su planirane aktivnosti po vrsti ulaganja, kao i vrijednost ulaganja u osnovne i srednje škole, ali nisu definisane i škole u koje se namjerava investirati.**

Uvidom u dokumentaciju a vezano za nabavku opreme za učeničku kuhinju i nabavku sportske opreme **Mješovite srednje škole Mehmedalija Mak Dizdar - Breza** provedene kroz dva konkurentna postupka u vrijednosti 35.710 KM nisu kao najpovoljniji izabrani ponuđači koji su ponudili najnižu cijenu tehnički zadovoljavajuće ponude, što je u suprotnosti sa odredbama člana 46. Zakona o javnim nabavkama BiH.

Za određeni broj dodjeljenih ugovora (nabavka medicinske opreme Ministarstva zdravstva, zamjena dotrajale vanjske stolarije Prva Gimnazija – Zenica i Osnovne škole Meša Selimović – Zenica Ministarstva obrazovanja, nauke, kulture i sporta) nisu objavljene obavijesti o dodjeli ugovora u Službenom glasniku, dok kod nabavke pet vozila Kantonalne uprave za šumarstvo nije poštovan rok za dodjelu ugovora od 15 dana kako je to Zakonom o javnim nabavkama BiH predviđeno.

Uvidom u dokumentaciju a vezano za sanaciju krova i izradu fasade na fiskulturnoj dvorani osnovne škole **Mula Mustafa Bašeskija – Kakanj** je utvrđeno da su evidentirane dvije fakture u vrijednosti 73.797 KM iz 2008. godine čime je narušeno računovodstveno načelo modificiranog nastanka događaja koje predviđa da se rashodi priznaju u trenutku nastanka događaja.

Na poziciji nabavka kompjutorske opreme **Ministarstva unutarnjih poslova** je evidentiran izdatak od 129.577 KM. Uvidom u prezentiranu dokumentaciju je utvrđeno da je na ovoj poziciji pored nabavljene kompjutorske opreme evidentirana i nabavka ostalih uredskih mašina što nije u skladu sa Pravilnikom o knjigovodstvu budžeta u FBiH.

Potrebno je Programe utroška sredstava Rekonstrukcija i investiciono održavanje Ministarstva za obrazovanje, nauku, kulturu i sport donositi blagovremeno kako bi svi projekti iz programa bili i realizirani u budžetskoj godini u kojoj su i planirani, kao i programom precizirati škole u koje se namjerava investirati.

Potrebno se dosljedno pridržavati odredbi Zakona o javnim nabavkama BiH prilikom izbora najpovoljnijeg dobavljača.

Potrebno je izdatke priznavati u trenutku nastanka obaveze kako je to Zakonom o budžetima u FBiH predviđeno i iste evidentirati u skladu sa Pravilnikom o knjigovodstvu budžeta u FBiH.

4.8 Kratkoročna potraživanja i plasmani

Kratkoročna potraživanja na dan 31.12.2009.godine iskazana su u iznosu od 3.694.200 KM i najvećim dijelom se odnose na:

- Avanse za isporučene robe i usluge 267.392 KM;
- Avanse po sklopljenim ugovorima 1.919.566 KM (kapitalni projekti započeti 2008.godine i 2009.godine koji će biti zatvoreni prilikom ispostavljenih okončanih situacija u toku 2010.godine);
- Pozajmice 295.094 KM (pokrenuti postupci za naplatu, a odnose se na Fond za izgradnju stanova 33.600 KM, Tvornica čarapa Tešanj 100.000 KM, Napredak Tešanj 81.994 KM, Općina Breza 12.500 KM, Željezara Vareš 67.000 KM);
- Potraživanja za bolovanje preko 42 dana 683.135 KM (vrši se refundiranje);
- Potraživanja za više plaćeni PDV 49.671 KM;
- Potraživanja za koncesije po zaključenim ugovorima 495.203 KM;

Kratkoročni plasmani na dan 31.12.2009.godine iskazani su u iznosu od 30.933 KM. Isti se odnosi na depozit kod bivše Tuzlanske banke.

4.9 Kratkoročne obaveze i razgraničenja

Kratkoročne obaveze i razgraničenja na dan 31.12.2009.godine iskazani su u ukupnom iznosu od 74.625.651 KM, a najznačajnije se odnose na:

- Kratkoročne tekuće obaveze 26.336.402 KM (obaveze prema dobavljačima),
- Obaveze prema uposlenicima 12.713.912 KM (plaća iz decembra 2009.godine).
- Finansijski i obračunski odnosi 295.178 KM (odnosi između budžetskih korisnika u obrazovanju osnovno, srednje i visoko).
- Kratkoročna razgraničenja 35.259.954 KM (namjenski prihodi, donacije).

U okviru razgraničenih ostalih rashoda evidentiran je iznos od 9.125.000 KM koji se odnosi na ukalkulisane obaveze za sudske presude po osnovu manje isplaćenih plaća i naknada po kolektivnim ugovorima, a na osnovu Odluke Vlade kantona od 28.12.2007. godine. Iako je o navedenom ukazivano i u prethodnoj reviziji ove obaveze ni u toku 2009. godine nisu izmirene, niti je prezentirana relevantna dokumentacija koja bi potvrdila poduzimanje konkretnih aktivnosti na izmirenju istih. Također nije izvršeno konačno usklađivanje ukalkulisanog iznosa sa pravosnažnim sudskim presudama. Po ovom pitanju je formirana radna grupa od strane Ministra finansija, čiji zadatak je da uredi računovodstvena načela i uspostavi procedure zaprimanja, zavođenja i knjiženja pravosnažnih presuda i rješenja o izvršenju (po vrsti) i osigura da ovaj model i mehanizam bude kontinuirano u funkciji ukuljučujući adekvatne računovodstvene evidencije o izmirenju obaveza, obzirom da ukalkulisane obaveze nisu analitički evidentirane po budžetskim korisnicima niti po vrstama obaveze. Trenutno se ove presude realiziraju u skladu sa Zakonom o dopunama Zakona o izvršnom postupku „Službene novine F BiH“ broj: 33/06, kojim je u članu 1. stav 2. regulisano da će se izvršenje na teret sredstava budžeta FBiH i kantona provesti u visini predviđenoj na određenoj poziciji budžeta i u skladu sa Zakonom o izvršavanju budžeta.

Prema Izvještaju Kantonalnog Pravobranilaštva za 2009. godinu na dan 31.12.2009.godine po navedenim presudama se nalazi ukupno rješenja o izvršenju u neto iznosu sa troškovima spora, bez

pripadajućih kamata za periode: od 23.02.-31.12.2007.godine 5.215.302,39 KM i od 01.01.-2008.-31.12.2009.godine 11.865.167,13 KM, što ukupno iznosi 17.080.469,52 KM.

Bez obzira što se imalo saznanja o istim nisu poduzimane adekvatne aktivnosti kako po pitanju planiranja tako i pravovremenog izmirenja ovih obaveza. Imajući u vidu navedeno, odlaganje izmirenja ovih obaveza može imati za posljedicu enormno povećanje zateznih kamata, što će u krajnjem rezultirati povećanje i ukupnih troškova koji će teretiti budžet.

Potrebno je da se učine dodatni naponi na rješavanju problema isplate pravomoćnih presuda koje se odnose na razlike plaća i drugih naknada primjenom kolektivnih ugovora.

4.10 Dugoročne obaveze i razgraničenja

Dugoročne obaveze i razgraničenja na dan 31.12.2009.godine iskazana su u ukupnom iznosu od 19.669.618 KM, a najznačajniji se odnose na:

- Dugoročni krediti 18.312.672 KM (MMF, kredit OPEC)
- Ostala dugoročna razgraničenja 1.347.709 KM (Ministarstvo za privredu preuzete obaveze preduzeća KIMO po odluci Skupštine i Ministarstvo finansija kamate po kreditima Saudijski fond i OPEC fond krediti za rekonstrukciju škola).

5. KOMENTAR

U ostavljenom roku Vlada Zeničko-dobojskog kantona dopisom broj 02.-14-16357-2/10 od 14.06.2010.godine očitovala se na Nacrt izvještaja o izvršenoj reviziji finansijskih izvještaja Budžeta Zeničko-dobojskog kantona. Revizorski tim razmotrio je data obrazloženja i u konačnu verziju Izvještaja o obavljenoj reviziji za 2009.godinu ugradio ona za koja je postojala osnovanost i dostavljena dodatna dokumentacija.

Rukovodilac sektora za finansijsku reviziju:
Mirsada Janjoš, dipl. oec.

Voda tima:
Fuad Velić, viši revizor, dipl. oec.
Član tima:
Danko Buhač, revizor, dipl. oec.